

Hans Stolp

Maria
Magdalena
of het lot van de vrouw

Ten Have

Hans Stolp

Maria Magdalena
of
het lot van de vrouw

Achtste druk

Uitgeverij
Ten Have

Inhoud

1. Was zij maar een man geweest... 7
2. De weg die Maria Magdalena gegaan is 13
3. Gezellin van de Meester 29
4. Het lot van Maria Magdalena
of: het lot van de vrouw 45
5. Uitgerekend Petrus... 61
6. De rol van Maria Magdalena in de bijbelse
geschriften 79
7. Een totale vernedering 97
8. Wie wás Maria Magdalena? 109
9. De boodschap van Maria Magdalena 121
10. De inwijdingsweg van Maria Magdalena
of: haar nalatenschap aan ons 139

I

Was zij maar een man geweest...

De belangrijkste leerling van Jezus...

Maria Magdalena is een vrouw, die met kop en schouders uitsteekt boven de mannen om haar heen, behalve dan die ene, Jezus, de Meester, wiens belangrijkste leerlinge zij is. Zij is een ingewijde – van een niveau dat slechts héél weinigen in de geschiedenis van de mensheid hebben kunnen bereiken. In haar heeft het christendom zijn grootste, schoonste en verhevenste ontvouwing gevonden. Als je wilt spreken over heiligen, dan is zij zonder twijfel de eerste, de meest vooraanstaande in die rij.

Maria Magdalena is een vrouw. Was zij een man geweest, dan zou haar kennis, haar inzicht, haar wijsheid en haar liefde ons tot op de dag van vandaag tot voorbeeld dienen. Helaas (?) was zij een vrouw. En dus werd zij in de geschiedenis van het christendom naar beneden gehaald, bezoedeld en tot hoer verklaard.

Maria Magdalena: geen ander, man noch vrouw, heeft de leringen van Jezus zó naar wezen, zin en diepte verstaan. Daarom is zij bij uitstek degene die ons kan verduidelijken wat de Meester ons nu eigen-

lijk heeft willen vertellen. Tijdens haar leven was zij degene die Jezus' onderricht keer op keer aan de mannelijke leerlingen van Jezus heeft mogen onthullen: zonder haar toelichting zou de boodschap van de Meester voor hen een dode en lege letter gebleven zijn. En ook vandaag is zij degene die de levende zin en betekenis van wat Jezus ons heeft willen leren, kan onthullen. Bij uitstek is zij bemiddelaarster, tolk, bij uitstek is zij degene, die in ons het licht kan ontsteken van begrip, bewustzijn en inzicht.

Maria Magdalena, zij was een vrouw. Levend in een tijd waarin de vrouw nog als tweederangs gezien werd, ondergeschikt aan de man. En daarom heeft zij moeten ervaren hoe haar keer op keer de mond werd gesnoerd: door mannen. Heeft ze moeten ervaren hoe ze belasterd werd – tijdens haar leven, maar ook na haar dood, toen ze nog steeds gevaarlijk bleek voor de mannelijke suprematie.

Maria Magdalena: in haar lot wordt het lot van alle vrouwen zichtbaar.

Maria Magdalena: een zelfbewuste, gevoelige, bescheiden en wijze vrouw, die de belichaming van de liefde zelf lijkt te zijn. Moge het licht, dat zij als geen ander in ons weet te ontsteken, eindelijk voluit gaan schijnen!

Meesteres...

Ze wordt 'apostola apostolorum' genoemd: de apostel der apostelen, de eerste der apostelen.¹ Zo-

als onze minister-president de eerste minister genoemd wordt, zo is zij de eerste apostel, de belangrijkste leerling van Jezus. In de eerste eeuwen van onze jaartelling was deze eretitel nog vrij algemeen bekend, maar met het verglijden van de jaren en eeuwen kwam de nadruk meer te liggen op wat haar ten onrechte werd aangewreven dan op wie en wat zij werkelijk was. En dus wordt zij de hoer, in plaats van de eerste der apostelen.

Ze heeft de weg naar de verlossing gevonden én heeft die ten einde toe begaan. Ze was dus 'een voltooide': de mens zoals God die bedoeld heeft.² Je mag het ook anders zeggen: ze was een volledig ingewijde. Ingewijd in de grote kosmische geheimen, die niet met het verstand te vatten zijn, maar die ons onthuld worden naar de mate waarin wij mensen onszelf gezuiverd hebben.

Maar zoals zij in staat was de grote kosmische geheimen te schouwen, zo was zij net zo goed in staat het kleine mensenhart te doorzien. En het een was niet belangrijker voor haar dan het andere. En omdát zij het mensenhart wist te schouwen, was zij ook in staat te zien wat daar, in het mensenhart, gegroeid was, wat er aan groeiend inzicht rijpte. En met een enkel woord wist zij dat de mensen bewust te maken. Daarom mag je haar een meester noemen: iemand die de ander, vanuit eigen gerijpt inzicht en weten, helpt op haar/zijn weg van innerlijke groei. Iemand die de ander door de warme wijsheid waarmee ze spreekt en zwijgt, geestelijk doet groeien.

En nu ik het woord meester gebruik, raak ik met-

een aan het lot van Maria Magdalena. Want eigenlijk zou ik haar, omdat ze een vrouw is, een 'meesteres' moeten noemen. Maar wij gebruiken het woord meesteres – anders dan het woord meester – in een heel speciale zin: voor vrouwen die dominant zijn in het liefdesspel. En dus is het woord meesteres gekoppeld aan seksualiteit. Terwijl het woord meester juist de aanduiding is van iemand die een zeer hoge mate van wijsheid, inzicht en schouwend vermogen in zich draagt. Het mannelijke woord – meester – duidt dus op wijsheid en inzicht, het vrouwelijke woord daarentegen verwijst naar vormen van seksualiteit die niet vanzelfsprekend zijn en zich vooral in het verborgene afspelen. Waarom hebben de mannelijke en de vrouwelijke vorm van hetzelfde woord zo'n verschillende betekenis en lading gekregen? Omdat in het mannelijke woord nog steeds de mannelijke superioriteit doorklinkt, alsof alleen mannen een meester kunnen zijn, en in het vrouwelijke woord vooral de gevaarlijke, verleidende en verleidelijke vrouwelijke seksualiteit doorklinkt. Alsof mannen geen seksuele wezens zijn, met hun eigen seksuele fantasieën! Maria Magdalena was een meesteres. Maar omdat zij een vrouw was, werd dat op de eenzijdige manier, verbonden met seksualiteit, uitgelegd. En dus werd zij een overspelige, een hoer. En werd zij afgebeeld met loshangende haren, met ontblote borsten en weelderige lichaamsvormen. En van haar wijsheid, haar inzicht, haar schouwend vermogen vernamen we niets meer. Dat werd alleen aan mannen toegeschreven, dat was al-

leen aan hen voorbehouden. Zo werd de eerste der apostelen een gevallen vrouw. En waren het mannen als Petrus en Paulus, die het boegbeeld werden van het christendom en die Maria Magdalena van haar plaats beroofden. Die twee eenvoudige woorden: meester en meesteres, ze maken veel duidelijk. Namelijk dat het lot van Maria Magdalena tot op de dag van vandaag doorwerkt en een lot is dat nog steeds de vrouwen van onze tijd treft. Een lot dat tot in onze taal toe zichtbaar wordt.

Maria Magdalena: in háár lot wordt het lot van álle vrouwen zichtbaar.